

nesfer, som ikke i deres Forretning have med Dampmaskiner og den Slags Ting at gøre, ligesaa snart de høre Tale om Fyrbødere, tænke paa Fyrbødere om Bord i Dampskibe. De Herrer komme om Sommeren en varm Dag paa et Dampskibsdæk og se af og til ned i en mørk Hule, hvor der færdes nogle halv nøgne Stiffelser, som af og til komme op paa Dækket for at trække lidt frisk Luft, og saa tro de, at alle Fyrbødere have det lige saadan. Om Fyrbødernes paa Dampskibe have det godt eller slet, har jeg ikke nogen Mening om, men sikkert er det, at de have et strengt Arbejde, jeg tror et meget strengt Arbejde. Jeg har ikke sjældent været nede i et Maskinerum; der er meget varmt, og Arbejdet er en hel Del strengere end andre Fyrbødernes. Men jeg maa hævde, at det, som gør Arbejdet strengt for Fyrbødernes der — jeg kender ikke saa lidt dertil — er dels den Mængde Kul, som daglig skal opfyres i Maskinerne, dels Indretningen af de Lokaler, hvori de ere. Men hvor der er en Maskine, en Kedel, som staar i et fritliggende Hus paa Landet, er det virkelig ikke et saa utaalelig usundt og modbydeligt Opholdssted, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 3dje Valgkreds (Harald Jensen) vilde skildre. Paa ingen mulig Maade; det er et Lokale, der er saaledes, at de fleste, som have med et Arbejde at gøre, som ikke ligefrem er Kontorarbejde — thi der er man naturligtvis fri for Støv og sligt — men Folk, som f. Eks. færdes ved Landbrugsarbejde, ville kalde det et behageligt Arbejde. Det ærede Medlem skulde faa ved et Tærstevært; der er ganske anderledes Støv end ved en Dampmaskine. Nej, det er slet ikke noget saa forstrækkeligt, at hver af disse Arbejdere hver anden Dag skal bringe 14 Tdr. Kul fra et Hus ved Siden af Maskinen ind under sin Kedel. Lad os se, hvad dette vil sige. 14 Tdr. om Dagen med den Arbejdstid, her er Tale om, betyder omtrent 1 Td. i Timen, og det vil sige — hvis det ærede Medlem vil tage et Maal, som han kender, f. Eks. en almindelig Kuffasse — at denne Mand hvert Kvarter skal tage saadanne 2—3 Kasser og bringe dem ud fra Kulrummet og ind under Maskinen. Det er Mandens Arbejde den ene Dag, og den anden Dag bestaar det kun i at dreje paa nogle Hæner og Ventiler og for Resten gaa med sin Pibe i Munden. Det er virkelig ikke noget saa forstrækkeligt, at vi derfor behøve at kaste Brag paa Administrationen. Jeg siger det ikke, fordi jeg tror, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 3dje Valgkreds vil sige, at alle Arbejdsgivere synes,

at deres Arbejdere have det godt: Gaar man til en Arbejdsgiver, siger han, vil man altid faa det Svar fra ham: Mine Folk have det godt. Dette Svar vil det ærede Medlem ikke faa af Arbejdsgivere, der ere Landmænd. Disse vide i alt for høj Grad, at deres Folk, som skulle leve med Familie af den Løn, som Agerbruget nu giver, have det ikke godt. Agerbruget giver nu for Tiden et saa daarligt Dørstøb, at det er en utilfredsstillende Løn, det kan give. Ganske vist maa vi huske paa, at de Arbejdere, der her er Tale om, ikke have nogen særlig Uddannelse eller nogen som helst særlig Færdighed, de have kun almindelig Mennekestorstand og et Par kraftige Arme; og de have ikke lært noget, der kvalificerer deres Arbejde til høj Betaling. Men, som sagt, disse Folk have det ikke godt. Jeg mener, at de Arbejdere, hvis Arbejde jeg kender og daglig ser, og hvormed jeg veed, hvori det bestaar, er jeg i Stand til at bedømme, og jeg kan sige, hvor vidt deres Stilling er god eller slet. Jeg veed, hvorledes disse Arbejdere have det, og jeg indrømmer, at de have det ikke godt. Men jeg veed ogsaa, hvorledes disse Arbejdere, der her ere skildrede, have det, og jeg siger, at der er ikke Grund til at klage over deres Forhold og Lønningsvilkaar.

Lauridsen: Jeg vilde gerne sige til den ærede Ordfører, der nu har besvaret de Bemærkninger, der fremkom fra det ærede Medlem for Aarhus Amts 3dje Valgkreds (Harald Jensen), at skønt jeg erkender, at Udvalgets Stilling lige overfor Ministeren er korrekt, synes jeg dog, at man fra alle Sider kunde blive enig om, at 15 Timers dagligt Arbejde, Sogn og Helg, uden Ophold til Maaltider, hvad enten det nu bestaar i at lempe Kul fra det ene Rum over i det andet eller i at passe Hænerne i en Maskine og paatage sig det store Ansvar for, at Maskinen holdes i Orden, er for meget og noget, som i Altide slider sin Mand op.

Ordføreren (Tutein): Jeg vil blot bemærke, at der ikke er Tale om 15 Timers Arbejde, men at det, jeg har hørdet, er, at der er Tale om 15 Timers Ophold paa dette Sted.

Da ikke flere begærede Ordet, var Forhandlingen sluttet.